

Energie- en klimaatactieplan

Het addendum bij het energie - en klimaatactieplan van

Herentals

kwam tot stand met de hulp van provincie Antwerpen en IOK

ADDENDUM BIJ ENERGIE- EN KLIMAATACTIEPLAN

0 Inleiding

In 2019 ondertekende Herentals het Burgemeestersconvenant 2030 voor klimaat en energie. Op 4 mei 2021 keurde de gemeenteraad het energie- en klimaatactieplan goed. Dit omvatte een probleemanalyse, en de visie en doelstellingen richting 2030 en acties voor de periode 2020-2025.

In dit addendum worden binnen het kader van dit energie- en klimaatactieplan: (i) bijkomende of gewijzigde strategische en operationele doelstellingen geformuleerd; (ii) de acties tijdens de meerjarenplanning 2026-2031 weergegeven; (iii) acties diepgaander uitgewerkt en de (iv) de klimaatbegroting weergegeven. In de bijlage vindt men een volledig overzicht van alle doelstellingen en indicatoren van het aangepaste klimaatactieplan.

Het Burgemeestersconvenant voor Klimaat & Energie werd in 2008 door de Europese Commissie gelanceerd met de ambitie om lokale besturen te engageren om de klimaat- en energiedoelstellingen van de Europese Unie te behalen en zelfs te overtreffen. Bijna alle steden en gemeenten in Vlaanderen hanteren dit als beleidskader voor hun klimaatbeleid. Ze worden hiervoor ondersteund door de territoriale coördinatoren: de Vlaamse overheid, de provincies en de streekintercommunales.

In de Kempen is het project gekend onder de naam Kempen2030. Ondertekenaars van Kempen 2030 concretiseren in deze samenwerking de visie van het Burgemeestersconvenant:

'Onze visie is dat we tegen 2050 allemaal in koolstofarme en veerkrachtige steden wonen met toegang tot betaalbare, veilige en duurzame energie. Als onderdeel van het Europees Burgemeestersconvenant zullen we doorgaan met (1) het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen op ons grondgebied, (2) het vergroten van de veerkracht en de voorbereiding op de negatieve gevolgen van de klimaatverandering, en (3) het aanpakken van energiearmoede als een van de belangrijkste maatregelen om een rechtvaardige overgang te waarborgen.'

Deze visie wordt verder uitgewerkt in de hoofdstukken rond doelstellingen en acties. Dit addendum werd opgemaakt met ondersteuning van provincie Antwerpen en IOK.

1 Doelstellingen

Het Burgemeestersconvenant en de lokale klimaatplannen zijn opgebouwd rond drie pijlers: mitigatie, adaptatie en energiearmoede.

1.1 Mitigatie: vermindering van de uitstoot van broeikasgassen

We willen tegen 2030 **40% minder CO₂** uit te stoten t.o.v. 2011¹. Dat wil zeggen dat er in 2030 in Herentals nog maximum 104.573 ton CO₂ uitgestoten mag worden.

De doelstelling voor 2030 blijft hetzelfde en ligt in lijn met de Vlaamse en nationale klimaatdoelstelling voor België.² Tegen 2050 zal de hele EU, conform de Europese klimaatwet, klimaatneutraal moeten zijn.

1.2 Adaptatie: de veerkracht versterken

Adaptatie is het proces van aanpassing aan het huidige of toekomstige klimaat en aan zijn effecten, om de nefaste gevolgen ervan af te zwakken of gunstige opportuniteiten te benutten. We integreren klimaatadaptiestrategieën (noodplanning, ontharden, vergroenen, ruimte maken voor water, ventileren, het beheersen van warmteopname en afschermen van klimaatrisico's) in alle facetten van het lokaal beleid, zodat bestaande en toekomstige risico's van hittestress, droogte en wateroverlast kleiner worden.

We vertalen deze ambitie in de volgende drie strategische doelstellingen, die de lokale vertaling zijn van de doelstellingen van het Vlaamse klimaatadaptatieplan.³ Deze zijn telkens ook gekoppeld aan impactindicatoren. Deze drie strategische doelstellingen hebben gemeenschappelijk dat ze de impact van het klimaat willen stabiliseren op het huidige niveau, ondanks de oplopende klimaateffecten door de wijzigende klimaattoestand.

1.2.1 Hittestress

OD 7.4. We reduceren hittestress in woonomgevingen, zodat het aantal extra overlijdens door hitte niet meer toeneemt.

- *Speerpunt:* Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie

¹ Bron: Alle CO₂-cijfers komen van de inventarissen die het VITO maakt in opdracht van Departement Omgeving en VEKA. Te raadplegen via provincies in cijfers.

² Het is complex om deze doelstellingen met elkaar te vergelijken, aangezien het om verschillende sectoren, broeikasgassen en referentiejaar gaat. Ondertekenaars verbinden zich er toe om: 'middellange- en langetermijndoelstellingen vast te stellen die stroken met de EU-doelstellingen (Vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met 55% tegen 2030 t.o.v. 1990) en minstens even ambitieus zijn als onze nationale doelstellingen'.

³ Bron: <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/klimaat-en-milieu/klimaat/vlaams-klimaatadaptatieplan>

- *Indicator:* Hittegerelateerde sterfte. ⁴
- *Eenheid:* Absoluut cijfer
- *Streefwaarde:* 2 sterfgevallen
- *Streefjaar:* 2050
- *Basisjaar waarde:* 2 sterfgevallen per jaar volgens klimatologisch gemiddelde 2000-2019
- *Basisjaar:* 2019
- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid:* 17 sterfgevallen per jaar in 2050
- *Bedreiging die aangepakt wordt:* Extreme hitte
- *Meest kwetsbare groepen:* Ouderen, jonge kinderen, mensen in slechte huisvesting, mensen met chronische ziektes, personen in een sociaal isolement, daklozen, zwangere vrouwen
- *Bron:* [Hitte-impacttool Departement Zorg](#)

1.2.2 Droogte

OD 7.5. We houden regenwater en oppervlaktewater voldoende vast, zodat waterlopen niet verder verdrogen.

- *Speerpunt:* Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie
- *Indicator:* Hydrologische droogte: aandeel waterlopen in de gemeente dat (bijna) droogvalt in een gemiddeld jaar. ⁵
- *Eenheid:* %
- *Streefwaarde:* Status quo t.o.v. basisjaar (3,4% bijna droge waterlopen in de gemeente)
- *Streefjaar:* 2040
- *Basisjaar waarde:* 3,4 % bijna droge waterlopen tijdens een droogte die gemiddeld om de twee jaar voorkomt in de periode 1976-2005
- *Basisjaar:* 2005
- *Bedreiging die aangepakt wordt:* Droogte en waterschaarste
- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid in 2050:* 7,7%
- *Meest kwetsbare groepen:* Landbouwers

-
- *Bron:* VMM klimaatportaal [via provincies in cijfers](#)

⁴ Dit is het aantal geschatte aantal sterfgevallen, tijdens een enkele zomerperiode (1 april - 30 september), die veroorzaakt worden door hitte. Deze gegevens kwamen tot stand door gegevens rond temperatuur en sterfte met elkaar te combineren voor elke zomer tussen 2000-2019. Meer info vindt u in de handleiding en rapport over de hitte-impacttool.

⁵ Bijna droge waterlopen in een gemiddeld jaar (% met minder dan 0,25 liter/seconde): aandeel van de bijna droge waterlopen waar het debiet (excl. lozingen) onder de 0,25 l/s zakt tijdens een droge periode die om de 2 jaar voorkomt.

1.2.3 Wateroverlast

OD 7.6. We zorgen ervoor dat het aantal gebouwen met wateroverlast niet langer toeneemt.

- *Speerpunt:* Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie
- *Indicator:* gebouwen met risico op wateroverlast⁶
- *Eenheid:* %
- *Streefwaarde:* Status quo t.o.v. basisjaar (5,5 % gebouwen met wateroverlast)
- *Streefjaar:* 2040
- *Basisjaar waarde:* 5,5% gebouwen met risico op wateroverlast volgens het gemiddelde klimaat tussen 1976-2005
- *Basisjaar:* 2005
- *Bedreiging die wordt aangepakt:* wateroverlast en overstromingen:
- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid in 2050:* 9,5%
- *Meest kwetsbare groepen:* alle groepen
- *Bron:* VMM Klimaatportaal via [provincies in cijfers](#).

1.3 Energiearmoede verlichten

Hoe zorgen we ervoor dat de klimaattransitie sociaal rechtvaardig gebeurt? Heel wat mensen kunnen hun energiefactuur nu al met moeite betalen. Investeren in een warmtepomp of een elektrische wagen is dan helemaal onhaalbaar. De strijd tegen energiearmoede en een rechtvaardige transitie zijn daarom vanaf 2025 een derde, nieuwe pijler van het Burgemeestersconvenant voor Klimaat & Energie, naast mitigatie en klimaatadaptatie.

Tijdens het komende meerjarenplan 2026-2031 onderneemt de stad Herentals acties die ervoor zorgen dat meer mensen hun energiefacturen kunnen betalen; de woning duurzaam kunnen koelen of verwarmen en voldoende klimaatvriendelijke mobiliteitsopties hebben om deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk leven. We nemen daarom de volgende strategische doelstelling op.

⁶ Aantal gebouwen dat getroffen wordt door afstroming bij intense regenval met een kans van eenmaal in de 1.000 jaar. Dit omvat ook de gebouwen met een grotere kans tot wateroverlast.

We zetten actief in op het aanpakken van energiearmoede in de periode 2025-2030 om zo een rechtvaardige transitie mogelijk te maken.

In Vlaanderen ervaarde in 2022 16,4% huishoudens een vorm van energiearmoede.⁷ Gezinnen in energiearmoede besparen zodanig op hun verbruik dat ze hun woning niet adequaat verwarmen, kampen met veel te hoge energiekosten in verhouding tot hun inkomen en/of vrezen om financiële redenen hun woning niet te kunnen verwarmen. Zo stapelen schulden op of zetten gezinnen zichzelf in de kou om deze te vermijden. Er zijn geen lokale cijfers beschikbaar die duidelijk aangeven hoeveel mensen zich in energiearmoede bevinden. Op basis van een vergelijking van verschillende indicatoren rond armoede ligt dit in Herentals vermoedelijk lager dan het Vlaamse gemiddelde.⁸ Ook het aantal gezinnen dat aangeeft betalingsmoeilijkheden te hebben om de factuur voor energie en water te betalen, ligt in Herentals lager dan het gemiddelde in Vlaanderen.⁸

Deze strategische doelstelling wordt daarom verder geconcretiseerd in nieuwe operationele doelstellingen rond lokale indicatoren zoals gezinnen met betalingsmoeilijkheden, sociale huisvesting, de energieprestaties van huurwoningen, en de opname van ondersteuning door en voor kwetsbare doelgroepen.

1.3.1 Betalingsmoeilijkheden

Ontbindt een leverancier het contract met een gezin vanwege betaalachterstanden? En vindt dat gezin niet tijdig een andere leverancier? Dan wordt hij klant bij de distributienetbeheerder Fluvius. Die neemt in Vlaanderen de rol van sociale leverancier op zich. Dit is de meest geschikte lokale indicator om het aantal gezinnen met betalingsmoeilijkheden op te volgen.

OD 4.4 Het aantal huishoudens met moeilijkheden om de energiefacturen te betalen, daalt met minstens 25%.

- *Speerpunt:* Privaat gebouwenpatrimonium transformeren
- *Indicator:* Huishoudelijke afnemers beleverd door Fluvius als sociale leverancier wegens wanbetaling voor elektriciteit en gas
- *Eenheid:* % en absoluut
- *Streefwaarde elektriciteit:* 2,0% (Basiswaarde*0,75). Of 271 gezinnen

⁷ Bron: Barometer Energiearmoede: https://media.kbs-frb.be/nl/media/10491/Barometer_Energiearmoede_2023_DEF ⁸

Bron: Armoederapport [PinC](#)

⁸ Bron: Betalingsmoeilijkheden energie en water uit de stads en gemeentemonitor via [PinC](#). Cijfers voor 2023.

- *Streefwaarde aardgas:* 1,7% (Basiswaarde*0,75). Of 233 gezinnen
- *Streefjaar:* 2031
- *Basisjaar waarde elektriciteit:* 2,7% of 361 gezinnen
- *Basisjaar waarde aardgas:* 2,3% of 310 gezinnen
- *Basisjaar:* 2025
- *Bron:* [Open Data Fluvius](#)

1.3.2 Sociale huisvesting

Sociale woningen zijn een sociaal rechtvaardige klimaatmaatregel. Ze combineren drie doelen: betaalbaar wonen, verlaagde energiekosten en verminderde uitstoot voor een publiek dat onvoldoende terecht kan op de private koop of huurmarkt. De uitbreiding en renovatie van het patrimonium samen met de woonmaatschappijen is dus een belangrijk voorbeeld van sociaal klimaatbeleid.

Het huidige bindend sociaal objectief (BSO) voor de uitbreiding van het patrimonium loopt eind 2025 af. Dit is het minimumaandeel sociale woningen dat er zou moeten zijn. De Vlaamse Regering engageert zich in het regeerakkoord en de beleidsnota Wonen om vanaf 2026 werk te maken van een nieuw BSO. Concreet wil ze een gewestelijk minimumdoel vooropstellen, dat wordt vertaald naar de werkingsgebieden van de woonmaatschappijen. Lokale besturen krijgen daarbij de ruimte om, in overleg binnen hun werkingsgebied, mee te bepalen hoe dit doel wordt ingevuld. Lokale besturen hebben heel wat instrumenten om dit BSO te realiseren via eigen patrimonium of door woningen in te huren.

OD 4.5 Het aandeel sociale huurwoningen stijgt conform de richtlijnen van het nieuw bindend sociaal objectief.

- *Speerpunt:* Privaat gebouwenpatrimonium transformeren
- *Indicator:* Officiële statistiek sociale huurwoning per 100 particuliere huishoudens
- *Eenheid:* % en absoluut
- *Basisjaar waarde:* 8,7 sociale huurwoningen per 100 huishoudens en 1.139 verhuurde sociale woningen in totaal
- *Basisjaar:* 2023
- *Streefwaarde sociale woningen:* de streefwaarden van het nieuw bindend sociaal objectief (nog niet definitief vastgesteld door de Vlaamse Overheid)
- *Streefjaar:* 2031
- *Bron:* [Agentschap wonen in Vlaanderen – provincies in cijfers](#)

1.3.3 Energienorm woningen

Volgens de minimale woonkwaliteitsnormen dient in 2030 elke halfopen en vrijstaande woning energielabel E (of beter) te halen. Rijwoningen en appartementen dienen minstens energielabel D te hebben. Een woning die niet voldoet aan deze energienorm geen conformiteitsattest meer halen, kan ongeschikt verklaard worden en het verhuren ervan is niet toegelaten. Vanaf 2028 mag de huur van dergelijke woningen ook niet langer geïndexeerd worden. Op deze manier worden verhuurders gestimuleerd om te renoveren, zodat de energiefactuur van de huurders omlaag kan. Lokale besturen kunnen verhuurders richting het ondersteuningsaanbod gidsen.

Omdat de meeste mensen in energiearmoede huren, en omdat er meer beleidsinstrumenten zijn om deze energienorm te handhaven op de huurmarkt, focussen we hier op huurwoningen.

OD 4.6 De energieprestaties van huurwoningen voldoen aan de minimale energienorm.

- *Speerpunt:* Privaat gebouwenpatrimonium transformeren
- *Indicator:* EPC's residentiële eenheden (verhuur): EPC-label E of F (t.o.v. EPC's huur) – gemiddelde van de voorbije vijf jaar
- *Eenheid:* %
- *Basiswaarde (gemiddelde 2020-2024):* 9,8% EPC-verhuur met label E of F
- *Streefcijfer:* 0%
- *Streefjaar:* 2030
- *Bron:* [Vlaamse Energie- en Klimaatagentschap-provincies in cijfers](#)

1.3.4 Opname ondersteuning renovatie

Voor eigenaars-bewoners met laagste inkomens en verhuurders aan woonmaatschappij bestaan er financiële ondersteuning en begeleiding via de Vlaamse Mijn VerbouwPremie, Mijn VerbouwBegeleiding, Mijn VerbouwLening. Energiehuizen Kempen is hiervoor het eerste aanspreekpunt. Vanaf 2025 worden deze nog extra toegespitst op de laagste inkomens en energetische maatregelen.

OD 4.7 We verhogen de opname van financiële en ontzorgende instrumenten door kwetsbare gezinnen.

- *Speerpunt:* Privaat gebouwenpatrimonium transformeren

- *Indicator:* Aantal uitbetaalde dossiers MVP aan doelgroep 3 en 4 (laagste inkomens en verhuurders aan de woonmaatschappij) voor energetische maatregelen
- *Eenheid:* Absoluut
- *Basiswaarde:* 212 uitbetaalde premies aan categorie 3 en 4
- *Basisjaar:* 2024
- *Streefcijfer:* Stijging
- *Streefjaar:* 2030
- *Bron:* [Agentschap Wonen en Vlaamse Energie- en Klimaatagentschappen in cijfers](#)

2 Acties 2026-2030

Speerpunten	Mitigatie	Adaptatie	Energie-armoede
Gemeentelijk patrimonium -40% tegen 2030, als opstap naar fossielvrij in 2050	☒	☒	☐
Openbaar domein klimaatproof (her-)inrichten	☒	☒	☐
Private ontwikkelingen klimaatproof sturen	☒	☒	☒
Bestaand privaat gebouwenpatrimonium renoveren of transformeren	☒	☐	☒
Systematische keuze voor alternatief vervoer	☒	☒	☐
Transitie van fossiel naar hernieuwbaar	☒	☐	☐
Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie	☐	☒	☐
Burgerparticipatie	☒	☒	☒
Lokale en circulaire economie	☒	☒	☐

2.1 Gemeentelijk patrimonium -40% tegen 2030, als opstap naar fossielvrij in 2050

Nr.	Mit/Ada/EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
1.1	Mit	Accommodatiebeleidsplan uitvoeren. Dienstverlening clusteren en degelijke huisvesting uitbouwen voor stadspersoneel. Onderzoek naar toekomstige clustering.	Patrimonium	Geen MJP

1.2	Mit	Verder inzetten op een kritische duurzaamheidsanalyse bij aankoop van nieuwe voertuigen. Er dient onderzocht te worden of het voertuig noodzakelijk is en/of er een fossiel-vrij/-arm alternatief mogelijk is. Op deze manier kan met een beperkt extra budget de vloot versneld verduurzaamd worden.	Stedelijke werkplaats	MJP004537 MJP004538 MJP004539 MJP004543 MJP004547 MJP004548 MJP004549 MJP004550 MJP004579 MJP004554 MJP004555 MJP005653 MJP004541
1.3	Mit/ Ada	Bouwen van een moderne, nieuwe en duurzame Stadsfeestzaal als multifunctioneel gebouw met aandacht voor energieefficiëntie, duurzame materialen zodat het bijdraagt aan een klimaatbewust stedelijk patrimonium.	Technische dienst Omgeving Staf Stadsontwikkeling Patrimonium	MJP003651 MJP003652
1.4	Mit	Onderzoek naar het elektriciteitsverbruik van het eigen patrimonium en het identificeren van mogelijke maatregelen die kunnen zorgen voor klimaat- en energieoptimalisatie in de gebouwen van het patrimonium.	Patrimonium Omgeving	MJP003527
1.5	Mit	Uitvoering van het duurzaam masterplan voor het Netepark en Sport Vlaanderen-site met inzet op energie-efficiëntie, waterbeheer, vergroening, klimaatrobuuste inrichting en duurzame mobiliteit zodat beide recreatieve zones toekomstgericht, toegankelijk en klimaatbestendig worden voor alle gebruikers.	Staf Stadsontwikkeling Omgeving Technische dienst	MJP003481 MJP004359
1.6	Mit/ Ada	Het sportpark Sint-Janneke wordt voorbereid op de herontwikkeling tot een moderne, toegankelijke en duurzame sportsite.	Staf Stadsontwikkeling	MJP003482 MJP003483

1.7	Mit	De stad Herentals verduurzaamt haar patrimonium door gebouwen energie-efficiënter te maken, hernieuwbare energie te integreren en klimaatneutraal beheer na te streven.	Patrimonium	MJP003662 MJP003715 MJP003692 MJP003695 MJP003702 MJP003703 MJP003693 MJP003075
1.8	Mit	Herentals realiseert een nieuwe kinderopvang met aandacht voor energieefficiëntie, gezond binnenklimaat en duurzame materialen, zodat jonge kinderen in een veilige en toekomstgerichte omgeving worden opgevangen.	Staf Stadsontwikkeling Omgeving Technische dienst	A000066

2.2 Openbaar domein klimaatproof (her-)inrichten

Nr.	Mit/ Ada/ EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
2.1	Ada	De heraanleg van het Vestje binnen het herstel van de historische vestenstructuur zet in op een groene, klimaatbestendige en kwalitatieve publieke ruimte die de historische identiteit van de site versterkt en de leefbaarheid verhoogt.	Staf Stadsontwikkeling	MJP004768 MJP004769
2.2	Ada	PRUP Bruggenbeemd opvolgen – Het projectgebied omvat het valleigebied van de Kleine Nete tussen Rik Van Looylaan en de spoorweg. Dit is signaalgebied en woonuitbreidingsgebied. Met het PRUP wordt ruimte gecreëerd voor water, natuur, erfgoed en stedelijke ontwikkeling.	Staf Stadsontwikkeling	Geen MJP
2.3	Ada	Begraafplaatsen worden gefaseerd omgevormd tot	Technische dienst	MJP004661

		groene, natuurlijke rustplaatsen.		
2.4	Ada	Uitvoering studie groenbeheer grondgebied om het groen te verduurzamen. Onderhoudsvriendelijke beplanting kiezen voor nieuw openbaar domein en omvormingsbeleid voor bestaand openbaar domein.	Technische dienst	MJP004776
2.5	Ada	Er wordt een boombeheersplan opgesteld: een inventarisatie wordt opgemaakt alsook maatregelen voor het beheer van bomen.	Technische dienst	MJP004774
2.6	Ada	Wegenwerken worden gefaseerd uitgevoerd om de straten meer klimaatproof te maken: - RWA-as Herentals Centrum - RWA-as Toekomstlaan - RWA-as Morkhoven	Technische dienst	A000020 A000021 A000022
2.7	Ada	De stad zet in op de aanleg, inrichting, onderhoud en herstelling van wijkspiegel- en sportterreinen	Technische dienst	MJP004564 MJP004565 MJP003418
2.8	Ada	De stad Herentals zet in op ontharding van het openbaar domein om waterinfiltratie te bevorderen, hittestress te verminderen en de leefkwaliteit in woonwijken te verhogen en onderzoekt alsook de mogelijkheid om één extra natuurgroenperk per 1.000 inwoners aan te leggen verspreid over het grondgebied.	Technische dienst	MJP004777 MJP003690 MJP004756 MJP004615

2.9	Ada	Wegenwerken worden gebundeld om straten in één stap klimaatproof te maken, met prioriteit voor het veiliger inrichten van schoolomgevingen als eerste fase van de uitvoering van het masterplan ABO-as.	Omgeving Technische dienst	A000015
2.10	Mit/ Ada	Herentals optimaliseert schoolstraten om de	Technische dienst	MJP004738
		verkeersveiligheid te verhogen en een veilige, autoluwe omgeving voor leerlingen en ouders te creëren.		

2.3 Private ontwikkelingen klimaatproof sturen

Nr.	Mit/ Ada/ EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
3.1	Ada	Integreren van klimaat(adaptatie)luik binnen handhavingsspakket.	Staf Stadsontwikkeling	Geen MJP
3.2	Ada	Integreren van klimaat(adaptatie)luik binnen vergunningsverlening.	Omgeving	Geen MJP
3.3	Ada	Integreren van klimaat(adaptatie)luik binnen ruimtelijke planning van open ruimte algemeen en in het bijzonder agrarisch gebied en kwetsbare bovenlopen.	Staf Stadsontwikkeling en Technische Dienst	Geen MJP
3.4	Mit/ Ada	Het gebruik van projectdagboek als leidraad voor private en publieke stedelijke ontwikkelingsprojecten gekoppeld met een visiedocument van de stad op vlak van identiteit, woonkwaliteit, publieke ruimte, mobiliteit, groen, energie,....	Omgeving	Geen MJP

3.5	Ada	Via het vergunningenbeleid bij stadsontwikkelingsprojecten kan met een duurzaamheidstoetsing op grond van goede ruimtelijke ordening en goed milieubeleid elk project onmiddellijk bijgestuurd worden.	Omgeving	Geen MJP
3.6	Mit/ Ada	Voor nieuwe verkavelingen moet ingezet worden op duurzaam ruimtegebruik, zon geoptimaliseerde bouwpercelen, collectieve	Omgeving	Geen MJP
		verwarming en gasloze wijken, plaats voor groen en water en doorsteken voor trage weggebruikers.		
3.7	Mit/ Ada	Privé-initiatieven op vlak van ontwikkeling, bouw- en infrastructuurwerken op gemeentelijk grondgebied worden door het inzetten van ruimtelijke beleidsinstrumenten versterkt op vlak van klimaat en energie	Omgeving	Geen MJP
3.8	Mit/ EnA	De stad pakt leegstand en verwaarlozing aan en zet in op een kwalitatieve en leefbare omgeving.	Omgeving	MJP003447
3.9	Ada	De stad Herentals past het hemelwaterplan actief toe via het vergunningenbeleid.	Omgeving	MJP004604 MJP004740

2.4 Bestaand privaat gebouwenpatrimonium renoveren of transformeren

Nr.	Mit/ Ada/ EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
-----	---------------------	-------	-------------------	-------------------

4.1	Mit/ EnA	De stad ondersteunt het woon- en energieloket om inwoners te begeleiden bij vragen rond wonen, renovatie en energiebesparing.	Omgeving	MJP003461
4.2	Mit	De stad Herentals stimuleert de gevelrenovaties in het kernwinkelgebied via een premiestelsel.	Omgeving	MJP004650
4.3	EnA	De stad Herentals ondersteunt kwetsbare gezinnen bij hun energiekosten door het toekennen van tussenkomsten en toelagen.	Sociale dienst	MJP005523 MJP005524
4.4	EnA	De stad Herentals verleent een toelage van 70% voor de minimale levering van gas om kwetsbare gezinnen te ondersteunen bij hun basisenergiebehoefte.	Sociale dienst	MJP005518
4.5	Mit/ EnA	Herentals ondersteunt SAAMO Plug & Play, waarbij via huisbezoeken kleine energiebesparende ingrepen en praktisch advies worden aangeboden aan kwetsbare gezinnen om hun woonkwaliteit te verbeteren en energiearmoede te verminderen.	Sociale dienst	Geen MJP
4.6	Mit/ EnA	De stad ondersteunt de werking van de Lokale Adviescommissie (LAC) om kwetsbare gezinnen te begeleiden bij betalingsproblemen rond energie en te helpen voorkomen dat ze worden afgesloten van gas of elektriciteit.	Sociale dienst	Geen MJP

2.5 Systematische keuze voor alternatief vervoer

Nr.	Mit/ Ada/ EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
-----	---------------------	-------	-------------------	-------------------

5.1	Mit	De stad Herentals implementeert het parkeer- en circulatieplan om de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefkwaliteit in het stadscentrum en de woonkernen te verbeteren.	Technische dienst	A000028
5.2	Mit	De stad Herentals werkt een nieuw circulatieplan uit voor de wijk Klein-Gent om de verkeersveiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid te verbeteren.	Technische dienst Omgeving	A000031
5.3	Mit	De stad Herentals werkt aan een duurzaam en toekomstgericht mobiliteitsbeleid door de verkeersveiligheid te verbeteren en de mobiliteitsinfrastructuur stap voor stap aan te passen aan	Technische dienst	MJP004723 MJP004730 MJP004595

		de noden van alle weggebruikers.		
5.4	Mit	De stad Herentals stimuleert autodelen als duurzaam alternatief voor individueel autobezit door het ondersteunen van deelinitiatieven en het voorzien van aangepaste infrastructuur en parkeerplaatsen.	Technische dienst	MJP004580 MJP004734
5.5	Mit	De stad Herentals moedigt het fietsgebruik aan door inwoners te stimuleren om voor korte verplaatsingen de fiets te nemen.	Technische dienst	MJP004976 MJP004581 MJP004592
5.6	Mit	De Poederleeseweg wordt voorbereid op de aanleg van veilige, afgescheiden fietspaden.	Technische dienst Omgeving	A000032

5.7	Mit	De stad Herentals volgt de verdere ontwikkeling en uitvoering van de fiets-ostrades op om veilige, comfortabele en snelle fietsverbindingen tussen gemeenten te realiseren.	Technische dienst Omgeving	A000034
5.8	Mit	Er wordt een structureel onderhoudsprogramma opgestart voor voet- en fietspaden om de veiligheid en het comfort van actieve weggebruikers te garanderen.	Technische dienst	MJP004718
5.9	Mit	Het gebruik van dienstfietsen wordt geoptimaliseerd via een spreidingsplan dat inzet op efficiënt beheer en het stimuleren van duurzaam verkeer binnen de stadsdiensten.	Stedelijke werkplaats	MJP004531
5.10	Mit	In Noorderwijk wordt een Hoppinpunt ingericht om duurzame vervoerskeuzes te faciliteren en vlotte overstappen tussen verschillende vervoersmodi mogelijk te maken.	Technische dienst	MJP004736
5.11	Mit	Publieke parkeerplaatsen worden uitgerust met	Technische dienst	Geen MJP
		bijkomende laadpalen om de omschakeling naar elektrisch rijden te ondersteunen en het gebruiksgemak voor inwoners en bezoekers te vergroten.		
5.12	Mit/ Ada	Bij de aanleg van nieuwe weginfrastructuur en openbaar domein wordt ingezet op veilige, klimaatbestendige en multimodale inrichting die duurzame mobiliteit stimuleert.	Technische dienst	MJP004721

2.6 Transitie van fossiel naar hernieuwbaar

Nr.	Mit/ Ada/ EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
-----	---------------------	-------	-------------------	-------------------

6.1	Mit	De stad Herentals volgt de evolutie van warmtenetten actief op.	Omgeving	
6.2	Mit	De verkeerslichten worden verder omgeschakeld naar LED verlichting.	Technische dienst	MJP004733

2.7 Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie

Nr.	Mit/ Ada/ EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
7.1	Ada	De stad Herentals onderhoudt en herstelt onverharde wegen op regelmatige basis.	Technische dienst	MJP004755
7.2	Ada	De stad Herentals streeft naar de realisatie van minstens 1 m ² extra bos per inwoner door nieuwe aanplantingen te voorzien, bestaande groenzones te versterken en samen te werken met partners en inwoners voor meer bos en biodiversiteit.	Technische dienst	MJP003697 MJP003717 MJP005663
7.3	Ada	Herentals versterkt de kwaliteit en biodiversiteit van haar groenzones door in te zetten op duurzaam natuurbeheer, het herstel en de aanleg van natuurlijke landschapselementen en het uitvoeren van ecologische beheermaatregelen.	Technische dienst	MJP004754 MJP005657 MJP004614 MJP005664

2.8 Burgerparticipatie

Nr.	Mit/ Ada/ EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
-----	---------------------	-------	-------------------	-------------------

8.1	Mit/ Ada/ EnA	Stad blijft inzetten op participatie, ondersteunt door zijn participatieambtenaar die de verschillende vormen van inspraak en participatie moet begeleiden en waar nodig opstarten. Deze ambtenaar bewaakt de transparantie van het bestuur en zorgt voor betrokkenheid en afstemming tussen bestuur en inwoners.	Communicatie en participatie	Geen MJP
8.2	Mit/ Ada/ EnA	De stad blijft zich inzetten om positieve communicatie te voeren over haar eigen voorbeeldrol en goede voorbeelden.	Communicatie en participatie	Geen MJP

2.9 Lokale en circulaire economie

Nr.	Mit/ Ada/ EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
9.1	Mit	De stad blijft het gebruik van herbruikbare bekertjes stimuleren.	Dienst jeugd en evenementenbeleid	MJP003056
9.2	Mit/ Ada	De stad heeft aandacht voor duurzaamheid en klimaat(adaptatie) in materialengebruik en bij het ontwerp.	Technische dienst	Geen MJP
9.3	Mit	Herentals ondersteunt streekproducten en de organisatie van de Streek Tour om lokale	Technische dienst	MJP004579
		producenten te versterken en korte keten-initiatieven te promoten.		

3 Steracties

3.1 Mitigatie

Uit bovenstaande acties worden drie acties op vlak van mitigatie uitgelicht als steractie. Het zijn de belangrijkste acties van het lokaal bestuur om in te zetten op een daling van de CO₂-uitstoot. Ze betrekken minstens drie verschillende sleutelsectoren op vlak van de uitstoot. Voor deze steracties

wordt naast de implementatiekost hieronder ook de verwachte energiebesparing, verwachte extra hernieuwbare energieproductie en CO₂reductie weergegeven.

Titel	Duurzame nieuwbouw voor stadsfeestzaal en kinderopvang
Omschrijving	Herentals investeert in moderne, energiezuinige infrastructuur met de bouw van een nieuwe stadsfeestzaal en nieuwe kinderopvangvoorzieningen. Beide projecten worden gerealiseerd met aandacht voor energie-efficiëntie, hernieuwbare energie en duurzame materialen, zodat ze bijdragen aan een toekomstgericht en klimaatbewust stedelijk patrimonium.
Implementatiekost	Stadsfeestzaal: 11.580.000 euro Kinderopvang: 3.642.736 euro
Verwachte energiebesparing	64 MWh
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	10 MWh
Verwachte CO ₂ -reductie	12 ton

Titel	Fiets-o-strades: opvolging, aanleg en onderhoud van bovenlokale fietsverbindingen
Omschrijving	De stad Herentals volgt de verdere ontwikkeling en uitvoering van de fiets-o-strades op om veilige, comfortabele en snelle fietsverbindingen tussen gemeenten te realiseren. Herentals volgt de verdere ontwikkeling en uitvoering van de fiets-o-strades actief op om veilige, comfortabele en snelle fietsverbindingen tussen gemeenten te realiseren. Daarbij worden verschillende missing links weggewerkt en wordt ingezet op het regelmatig onderhoud van bestaande trajecten, zodat de fiets-o-strades een duurzaam en
	aantrekkelijk alternatief vormen voor autoverplaatsingen.
Implementatiekost	400.000 euro (aandeel stad Herentals)
Verwachte energiebesparing	2.005 MWh
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	0
Verwachte CO ₂ -reductie	470 ton

Titel	Uitvoering van het duurzaam masterplan voor het Netepark
--------------	---

Omschrijving	Herentals werkt een duurzaam masterplan uit voor het Netepark en zet dit vervolgens stapsgewijs om in concrete realisaties. Daarbij wordt ingezet op energieficiëntie, waterbeheer, vergroening, biodiversiteit, klimaatrobuuste inrichting en duurzame mobiliteit, zodat beide recreatieve zones toekomstgericht, klimaatbestendig en toegankelijk blijven voor alle gebruikers. Het Netepark is een initiatief van de stad, maar zal in combinatie worden uitgevoerd met de ijspiste van Sport Vlaanderen, waardoor de energetische optimalisaties aanzienlijk versterkt worden en de totale energiewinst nog veel groter zal zijn.
Implementatiekosten	6.331.257 euro
Verwachte energiebesparing	1.320 MWh
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	185 MWh
Verwachte CO ₂ -reductie	255 ton

3.2 Adaptatie

Uit bovenstaande acties worden drie acties op vlak van adaptatie uitgelicht als steractie. Het zijn de belangrijkste acties van het lokaal bestuur om in te zetten op klimaatadaptatie en meer bepaald op de meest relevante klimaatrisico's en meest kwetsbare sectoren.

Voor deze steracties wordt naast de implementatiekosten hieronder ook aangeduid welke resultaten van deze actie verwacht wordt en hoe deze zullen bijdragen aan de indicatoren op vlak van klimaatadaptatie.

Titel	Klimaatproof heraanleg van de RWA-as Herentals Station
Omschrijving	Bij de heraanleg van de RWA-as in het centrum van Herentals worden wegenwerken gefaseerd om de straten meer klimaatproof te maken. Daarbij wordt aandacht besteed aan de vernieuwing van de riolering
	met gescheiden stelsels voor regen- en afvalwater, de aanleg van infiltratievoorzieningen en groenzones, en het gebruik van duurzame materialen. Door deze gefaseerde aanpak wordt hinder voor bewoners en verkeer beperkt, terwijl tegelijk wordt gewerkt aan een veerkrachtige en toekomstgerichte infrastructuur die beter bestand is tegen droogte en wateroverlast.
Implementatiekosten	3.127.000 euro

Verwachte resultaten	De heraanleg van de RWA-as Herentals Centrum zorgt voor een duurzamer en klimaatbestendig stedelijk centrum. Door de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel wordt proper hemelwater afgekoppeld van het afvalwater, wat bijdraagt aan een betere waterkwaliteit en minder belasting van de waterzuiveringsinstallatie. Nieuwe bufferzones en infiltratievoorzieningen vangen piekbuien op en verminderen het risico op wateroverlast. Tegelijk wordt de omgeving vergroend, wat bijdraagt aan verkoeling, biodiversiteit en een aangenamere leefomgeving. De gebruikte materialen en technieken zorgen bovendien voor een verduurzaming van de openbare ruimte met een langere levensduur en lagere onderhoudskosten.
Indicator voor verwachte resultaten	1.100 m ³ water gebufferd en 7,5 hectare afgekoppeld.

Titel	Meer bos en biodiversiteit: 1 m² extra bos per inwoner
Omschrijving	Herentals zet in op de uitbreiding en versterking van haar bos- en groengebieden door nieuwe aanplantingen te realiseren, bestaande groenzones te verbinden en actief samen te werken met inwoners, verenigingen en partners. Deze actie draagt bij aan een gezondere leefomgeving, verhoogde biodiversiteit en een natuurlijke buffer tegen de gevolgen van klimaatverandering zoals hitte en droogte.
Implementatiekosten	45.000 euro
Verwachte resultaten	Door gerichte aanplantingen wordt de doelstelling van minstens 1 m ² extra bos per inwoner behaald, wat leidt tot meer koolstofopslag, verbeterde luchtkwaliteit en een versterking van de ecologische netwerken binnen het stedelijk en landelijk gebied.
Indicator voor verwachte resultaten	28.884 m ² extra bos

Titel	Realiseren van het PRUP Bruggenbeemd voor water, natuur en klimaatbestendige stadsontwikkeling
--------------	---

Omschrijving	De stad Herentals volgt de opmaak en uitvoering van het Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan (PRUP) Bruggenbeemd nauwgezet op. Het projectgebied omvat het valleigebied van de Kleine Nete tussen de Rik Van Looylaan en de spoorweg, bestaande uit signaalgebied en woonuitbreidingsgebied. Met het PRUP wordt ruimte gecreëerd voor waterberging, natuurontwikkeling, erfgoedbehoud en klimaatbestendige stedelijke ontwikkeling. De implementatiekosten die in het meerjarenplan zijn opgenomen omvatten onder meer de studiekosten voor de landschappelijke inpassing van het gebied en de (voorbereiding van de) herlocalisatie van voetbalclub SKS. Het PRUP vormt daardoor een belangrijke hefboom om de natuurlijke structuur van de Netevallei te versterken en de stad beter te wapenen tegen de gevolgen van klimaatverandering.
Implementatiekost	900.000 euro (aandeel stad Herentals)
Verwachte resultaten	De uitvoering van de PRUP-deelprojecten draagt bij aan een verhoogde waterveiligheid, bijkomende natuur- en openruimteontwikkeling en een klimaatbestendige inrichting van de Netevallei, met daarnaast de realisatie van de noodzakelijke voorbereidingen voor de herlocalisatie van SKS en de integratie van nieuwe landschappelijke elementen.
Indicator voor verwachte resultaten (bepaal een indicator voor het meest relevante resultaat van deze actie, inclusief een waarde en eenheid voor die indicator)	Realisatiegraad van de landschappelijke inpassing en herlocalisatie SKS.

3.3 Energiearmoede

Uit bovenstaande acties wordt één actie op vlak van energiearmoede uitgelicht als actie. Het is de belangrijkste actie van het lokaal bestuur om in te zetten op het verminderen van energiearmoede. Voor deze actie wordt naast de implementatiekost hieronder ook aangeduid welke kwetsbare groepen met deze actie worden beoogd.

Titel	Ondersteuning van het woon- en energieloket voor betaalbaar en duurzaam wonen.
Omschrijving	Herentals ondersteunt het woon- en energieloket om inwoners te helpen bij vragen rond wonen, energie en

	renovatie. Het loket biedt laagdrempelige begeleiding bij het aanvragen van premies, het verbeteren van woonkwaliteit en het verlagen van energiekosten. Daarnaast wordt ingezet op het verhogen van de bewustwording rond energiezuinig wonen en duurzame woonkeuzes.
Welke kwetsbare groepen worden met deze actie beoogd	Deze actie richt zich in het bijzonder op sociaal kwetsbare gezinnen, alleenstaanden, huurders, ouderen en inwoners met een beperkt inkomen of een verhoogde tegemoetkoming, zodat ook zij kunnen genieten van een kwaliteitsvolle, betaalbare en energiezuinige woning.

4 Klimaatbegroting

Totaal gemeentelijk budget voorzien voor uitvoering van het klimaatactieplan in deze legislatuur: €39.022.967

5 Bijlage

5.1 Overzicht indicatoren SECAP incl. addendum

Een overzicht van de meest recente indicatoren die gekoppeld zijn aan de strategische en operationele doelstellingen van het plan vindt u hier:

Instructies bij het raadplegen van de indicatoren:

- Bij het openen van de hyperlink kom je in de databank van Provincies in Cijfers terecht. Er openen zich automatisch heel wat tabbladen met presentaties, waarbij het laatste (meest rechts geplaatste) tabblad met presentatie van de cijfers zichtbaar is op je scherm. Je kan met het 'schuifbalkje' onmiddellijk onder de blok van tabbladen van rechts naar links schuiven en zo van het laatste naar het eerste tabblad bewegen.
- De tabbladen zijn per speerpunt gerangschikt (van links naar rechts) en omvatten alle indicatoren die in het klimaatactieplan zijn opgenomen. In de mate van het mogelijke wordt daarbij de volgorde van het actieplan gerespecteerd.

5.2 Overzicht doelstellingen SECAP incl. addendum

1. Stedelijke patrimonium -40% tegen 2030, als opstap naar fossielvrij in 2050	
OD 1.1.	We reduceren het primair energieverbruik van stookinstallaties en elektriciteitsvraag in gebouwen en technische installaties (exclusief erfgoed en laadpalen) jaarlijks met gemiddeld 2,09% vanaf 2020.
OD 1.2.	We verhogen de productie van hernieuwbare energie op onze daken.
OD 1.3.	We bekijken systematisch de alternatieven voor het gebruik van voertuigen met diesel- of benzinemotor.
OD 1.4.	Voor de openbare verlichting schakelen we over op 100% led tegen 2030.
OD 1.5.	Eigen aanbestedingen houden rekening met klimaatimpact
OD 1.6.	We gebruiken geen kleine toestellen/machines meer die werken op fossiele brandstof.
2. Openbaar domein klimaatbestendig (her-)inrichten	
OD 2.1.	We transformeren de stedelijke gebouwen en domeinen tot klimaatbestendige sites die hittestress, droogte en wateroverlast verminderen.
OD 2.2.	We leveren inspanningen om één extra natuurgroenperk per 1.000 inwoners te realiseren.
3. Particuliere ontwikkelingen klimaatbestendig sturen	
OD 3.1.	We leveren inspanningen om het verlies aan open ruimte te halveren ten opzichte van de referentieperiode 2005-2019.
OD 3.2.	We ondersteunen kwalitatieve kernversterking door het verhogen van de leefdichtheid (inwoners per bebouwde ha).
4. Bestaand particulier gebouwenpatrimonium renoveren of transformeren	
OD 4.1.	We zetten in op de verhoging van de renovatiesnelheid richting 1,77%.
OD 4.2.	We zetten in op de verbetering van de energieprestaties van niet-residentiële gebouwen en installaties.
OD 4.3.	We leveren inspanningen om bij te dragen aan de Vlaamse doelstelling om 50 collectief georganiseerde energiebesparende renovaties per 1.000 wooneenheden te realiseren van 2021 t.e.m. 2030.
OD 4.4.	Het aantal huishoudens met moeilijkheden om de energiefacturen te betalen, daalt met minstens 25%.
OD 4.5.	Het aandeel sociale huurwoningen stijgt volgens de richtlijnen van het nieuw bindend sociaal objectief.
OD 4.6.	De energieprestaties van huurwoningen voldoen aan de minimale energienorm.
OD 4.7.	We verhogen de opname van financiële en ontzorgende instrumenten door kwetsbare gezinnen.
5. Systematische keuze voor alternatief vervoer	
OD 5.1.	We stimuleren een modal shift, zodat minstens 50% van de verplaatsingen in onze stad te voet, per (elektrische) fiets, step of openbaar vervoer gebeuren. We realiseren 1 meter nieuw of structureel opgewaardeerd fietspad extra per inwoner van 2021 t.e.m. 2030.

OD 5.2.	We geven elektrische mobiliteit een impuls. Hierbij doen we alle mogelijke inspanningen om bij te dragen aan de Vlaamse doelstelling om per 100 inwoners 1 laadpunt te installeren tegen 2030.
OD 5.3.	We stimuleren bedrijven om hun goederentransport te optimaliseren en te vergroenen.
OD 5.4.	We zetten er op in om per 1.000 inwoners tegen 2030 1 toegangspunt voor een (koolstofvrij) deelsysteem te hebben.
6. Transitie van fossiel naar hernieuwbaar	
OD 6.1.	We verhogen de productie en opslag van hernieuwbare stroom in de stad in lijn met het regionale doel om 32% van het regionale energieverbruik (warmte + elektriciteit) uit hernieuwbare bronnen te halen.
OD 6.2.	We ondersteunen de productie van groene warmtevoorziening in lijn met het regionale doel om 32% van het regionale energieverbruik (warmte + elektriciteit) uit hernieuwbare bronnen te halen.
7. Groen-blauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie	
OD 7.1.	Verhoging van het areaal biodivers groen en bos in onze stad. We vergroenen de stad bijkomend met 13 ha bos, 1 km houtkant, 0,1 km bomenrij en 1 km ecologische bosranden.
OD 7.2.	Vermindering van de verhardingsgraad in landbouw, natuur en bos. We leveren hierbij alle mogelijke inspanningen om bij te dragen aan de Vlaamse doelstelling om 1 m ² ontharding per inwoner tussen 2021 en 2030 te realiseren.
OD 7.3.	Verlagen van het risico op overstromingen en droogte, rekening houdend met klimaatscenario's. We leveren hierbij alle mogelijke inspanningen om bij te dragen aan de Vlaamse doelstelling van 1 m ³ per inwoner extra opvang of infiltratiecapaciteit voor regenwater van 2021 t.e.m. 2030.
OD 7.4.	We reduceren hittestress in woonomgevingen, zodat het aantal extra overlijdens door hitte niet meer toeneemt.
OD 7.5.	We houden regenwater en oppervlaktewater voldoende vast, zodat waterlopen niet verder verdrogen.
OD 7.6.	We zorgen ervoor dat het aantal gebouwen met wateroverlast niet langer toeneemt.
8. Burgerparticipatie	
OD 8.1.	Informeren, sensibiliseren, engageren en betrekken van verschillende doelgroepen rond het klimaatthema.
OD 8.2.	We zetten in op meer participatie in hernieuwbare energie en trachten één extra coöperatief/participatief zonne-energieproject per 500 inwoners tegen 2030 te realiseren.
9. Lokale en circulaire consumptie	
OD 9.1.	Versterken van lokale en meer circulaire productie en consumptie.